

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

محمد محق
۲۲ مارچ ۲۰۲۳

محمد محق

تجلیل از نوروز، مقابله با فرهنگ زدائی

فرهنگ گنجینه تجارب اجتماعی انسان‌هاست که در طی هزاران سال از تراکم و پختگی به نظامی پیچیده از رفتارها، باورها، ارزش‌ها و معیارها ارتقاء یافته است. هر چه انسان به رشد فرهنگی بیشتری می‌رسد از سطح غریزی حیات خود اوج بیشتر و از عالم حیوانی فاصله افزونتر می‌گیرد و به همان پیمانانه به مفهوم انسانیت عمق و پهنای بیشتری می‌بخشد. فرهنگ ابعاد و جلوه‌های گوناگونی دارد که از روز چشم گشودن آدمی به این جهان تا لحظه‌های چشم بستن از آن را پوشش می‌دهد، و هیچ برهه‌ای از زندگی از مدار آن خارج نمی‌ماند. البته فرهنگ به عنوان پدیده‌ای تاریخی، با شرایط زمانی و مکانی پیوند و همخوانی دارد، و پاره‌هایی از هر فرهنگ پس از گذر زمان کارائی خود را از دست می‌دهند و جای خود را به پاره‌های بهتر و تازه‌تر می‌دهند. فرهنگ‌های پویا و بالنده به صورت مستمر پوست می‌اندازند و خود را برابر با شرایط و نیازهای نو باز می‌آفرینند، در حالی که فرهنگ‌های فسیل‌شده تن به بازنگری عقلانی نمی‌دهند و در برابر هر تجدید و تازگی سخت‌جانی می‌کنند و زندگی مردم را به دشواری و ناگواری می‌کشانند.

نوروز و جشن‌های سال نو بخشی از کهن‌ترین سنت‌های فرهنگی در پهنه تمدنی ماست که دامنه جغرافیائی آن به کشورهای گوناگونی از شبه قاره هند تا آسیای میانه، قفقاز و بالکان می‌رسد، یعنی قلمروی گسترده در کره زمین که روزی قلمرو فرهنگی زبان فارسی بوده است. نوروز از یک سو، شروع سال تقویمی است که با تحولات فصلی این منطقه همخوانی آشکار دارد و یکی از دقیق‌ترین تقویم‌های تاریخ بشر را پدید آورده است. از دیگر سو، نوروز شروعی تازه، شروعی همراه با سرسبزی، شکوفائی و باروری را نوید می‌دهد. انسان‌ها با درکی عمیق‌تر از طبیعت و تحولات آن، با کلیت هستی پیوندی عمیق‌تر و با محیط زیست رابطه‌ای دوستانه‌تر پیدا می‌کنند و به آینده‌ای خوش امیدوارتر می‌شوند.

تجلیل از نوروز با آئین‌های سمبولیک صورت می‌گیرد که در گذر دوران‌ها پدید آمده است و حامل معانی فراوانی است تا انسان‌ها به این بهانه به نوسازی و بازسازی خویشتن خود همت بگمارند. از این رو، علی‌رغم تحولات فراوان

سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و حتی دینی، نوروز توانسته است اهمیت خود را در زندگی مردمان منطقه ما حفظ کند. تجلیل از نوروز در واقع احترام نهادن به مفاهیمی است که در پس این پدیده نهفته است، و افزون بر آن تلاشی است برای پاسداری از فرهنگ و تجارب تمدنی چندین هزار ساله‌ای که به زندگی انسان‌ها معنا و محتوای عمیق‌تری می‌بخشیده است.

در کشور ما تنها گروه‌های متعصب و ضد فرهنگ با نوروز و تجلیل از آن مخالفت نشان می‌دهند، گروه‌هایی که نمی‌دانند فرهنگ چیست و تمدن از کجا آمده است و این پدیده‌ها چه نقشی در زندگی انسان‌ها دارند. این گروه‌ها دیانت را به معنای ستیز با عقلانیت و مدنیت و رسالت خود را فرهنگ زدائی از زندگی انسان‌ها می‌دانند. از این رو، تجلیل از نوروز مهم است، زیرا تلاشی اصیل و معنادار برای مقابله با روند فرهنگ زدائی است. عقب‌نشینی در برابر این گروه‌ها و تن دادن به این روند به معنای سپر انداختن در برابر جریان‌های مدنیت‌ستیز، خرافه‌گرا، و ضد فرهنگ، و واپس نشستن از خط دفاع از ارزش‌های فرهنگی و پدیده‌های تمدنی است. نوروز را باید باشکوه‌تر از همیشه تجلیل کرد و علم فرهنگ و مدنیت چندین هزار ساله را برافراشته‌تر از پیش نگه داشت.